

$$\gamma = -\frac{1}{\rho} \frac{\partial \rho}{\partial T}$$

Hierin is:

γ de kubieke uitzettingscoëfficiënt [K^{-1}]

ρ de dichtheid [kg m^{-3}]

T de temperatuur [K]

V het volume [m^3]

De kubieke en lineaire uitzettingscoëfficiënt zijn aan elkaar gerelateerd. Bij benadering is:

$$\gamma \approx 3\alpha.$$

Voor de meeste praktische toepassingen is deze benadering voldoende.

Uitzettingscoëfficiënt van enkele stoffen

De waarden van de lineaire uitzettingscoëfficiënt in onderstaande tabel zijn in micrometers (μm) per meter per kelvin. Als voorbeeld: Een aluminium staaf van 1 meter zal bij 1 graad temperatuurstijging $23 \cdot 10^{-6} \text{ m} = 23 \mu\text{m} = 0,023 \text{ mm}$ langer worden.

**Lineaire uitzettingscoëfficiënt α
van enkele vaste stoffen bij 20 °C
in 10^{-6}m/m K^{-1}**

**Kubieke uitzettingscoëfficiënt γ
van enkele vloeistoffen bij 20 °C
in $10^{-3}\text{m}^3/\text{m}^3 \text{K}^{-1}$**

Stof	α	Stof	γ
<u>Aluminium, gewalst</u>	23,2	<u>Alcohol (Ethanol)</u>	1,10
<u>Aluminium, zuiver</u>	23,0	<u>Aceton (Propanon)</u>	1,43
<u>Antimoon</u>	10,5	<u>Benzine</u>	1,06
<u>Beryllium</u>	12,3	<u>Benzeen</u>	1,23
<u>Beton</u>	12,0	<u>Chloroform (Trichloormethaan)</u>	1,28
<u>Blaauwe hardsteen ('arduin')</u>	4,6	<u>Azijnzuur</u>	1,07
<u>Brons</u>	17,5	<u>Ether</u>	1,62
<u>Cadmium</u>	41,0	<u>Kwik</u>	0,18
<u>Chroom</u>	6,2	<u>Glycerine (Propaantriol)</u>	0,49
<u>Constantaan</u>	15,2	<u>Methanol</u>	1,10
<u>Diamant</u>	1,3	<u>Paraffine</u>	0,76
<u>Germanium</u>	6,0	<u>Petroleum</u>	0,96
<u>Gietijzer</u>	9,0	<u>Terpentine</u>	1,00
<u>Glas (vensterglas)</u>	7,6	<u>Tetrachloormethaan</u>	1,22
<u>Glas (Sodaglas)</u>	4,5	<u>Tolueen</u>	1,11
<u>Glas (BK7)</u>	7,1	<u>Water</u>	0,21
<u>Glas (Pyrex)</u>	3,25		
<u>Glas (Kwartsglas)</u>	0,5		
<u>Goud</u>	14,2		
<u>Grafiet</u>	2,0		
<u>Invar</u>	1,5		
<u>Iridium</u>	6,5		
<u>Keukenzout</u>	40,0		
<u>Koper</u>	16,8		
<u>Lood</u>	29,3		
<u>Magnesium</u>	26,0		
<u>Mangaan</u>	23,0		
<u>Messing</u>	18,4		
<u>Molybdeen</u>	5,2		
<u>Nikkel</u>	13,0		
<u>Platina</u>	9,0		

<u>Polyamide (Nylon)</u>	120,0
<u>Polymethylmethacrylaat (PMMA)</u>	85,0
<u>Polyurethaanschuim (PUR)</u>	50,0
<u>Polyvinylchloride (PVC)</u>	80,0
<u>Porselein</u>	3,0
<u>Roestvast staal</u>	16,0
<u>Staal</u>	12,0
<u>Tin</u>	26,7
<u>Titanium</u>	10,8
<u>Wolfraam</u>	4,5
<u>IJzer</u>	12,2
<u>Zerodur</u>	0,05
<u>Zilver</u>	19,5
<u>Zink</u>	29,0
<u>Zinkcyanide</u>	-18,1
<u>Zirkoniumwolframaat</u>	-8,7

Overgenomen van "<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Uitzettingscoëfficiënt&oldid=55208942>"

Deze pagina is voor het laatst bewerkt op 7 dec 2019 om 12:32.

De tekst is beschikbaar onder de licentie [Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen](#), er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de [gebruiksvoorwaarden](#) voor meer informatie.

Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de [Wikimedia Foundation, Inc.](#), een organisatie zonder winstoogmerk.